

18

Valtuutettu Pia Pakarisen aloite vanhemmuuden tuen mallin rakentamisesta

HEL 2024-007938 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pia Pakarinen ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteen, että lasten ja nuorten pahoinvointia on ryhdyttävä korjaamaan kaupungin eri toimialojen (kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, sosiaali-, terveys-, ja pelastustoimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan) sekä vanhempien tiiviimmällä yhteistyöllä. Aloite on liitteenä 1.

Vanhemmuuden tuen malli

Ehdotus vanhemmuuden tuen vahvistamisesta on kannatettava. Aloitteessa esitetyt toimenpiteet, kuten vanhemmuuden tuen mallin kehittäminen ja toimialojen välisen yhteistyön tiivistäminen, voivat ennaltaehkäistä perheiden ongelmia ja parantaa lasten ja nuorten hyvinvointia. Helsingissä on tunnustettu vanhemmuuden tuen tarve ja kehitetty yhteistyötä eri toimialojen ja kolmannen sektorin välillä. Lisäksi on käynnissä useita hankkeita perheiden kuulemisen vahvistamiseksi ja yhteistyön tiivistämiseksi.

Helsingin kaupunkistrategia ohjaa työtä lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi monin tavoin. Se panostaa ennaltaehkäiseviin palveluihin ja laadukkaaseen koulutukseen tarjoamiseen. Toimialojen välinen yhteistyö ja integraatio ovat keskeisiä tavoitteita. Strategia edistää kotouttamista ja yhdenvertaisuutta ja tukee liikunnan sekä vapaa-ajan merkitystä asukkaiden hyvinvoinnille. Näin strategia luo puitteet lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantamiselle ja resurssien tehokkaalle käytölle.

Vanhemmuus on hyvin moninainen ja yksilöllinen kokemus, johon vaikuttavat monet tekijät, kuten perheen taloudellinen tilanne, kulttuuritausta, vanhempien koulutustaso ja lasten yksilölliset tarpeet. On tärkeää luoda joustava järjestelmä, joka mahdollistaa eri toimialojen yhteistyössä oikein kohdennetun tuen lapsille ja perheille. Tavoitteellinen ja saman viitekehyksen suuntainen työskentely vanhemmuuden tukemiseksi edellyttää selkeää ja jatkuvaa vuorovaikutusta toimijoiden välillä sekä säännöllistä perehdytystä yhteisiin tavoitteisiin ja toimintatapoihin. Jatkossa on tärkeää koota yhteen vanhemmuuden tuen muodot ja

mallit toimialojen palveluissa ja järjestää yhteisiä koulutuksia osaamisen vahvistamiseksi. Yhteistyötä järjestöjen kanssa tullaan tiivistämään.

Toimialojen yhteiset vanhemmuutta tukevat mallit

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan välillä on viime vuosina kehitetty lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen palvelumalli, johon on koottu yhteen lasten ja nuorten ja perheiden palvelut. Matalan kynnyksen palvelumalli on suunniteltu vastaamaan erilaisiin tarpeisiin ja tarjoamaan perheille oikea-aikaista ja kohdennettua apua heidän yksilöllisiin olosuhteisiinsa. Malli auttaa ammattilaisia huolen tunnistamisessa ja tuen järjestämisessä. Mallia päivitetään parhaillaan. Vastaavan mallin tarpeellisuudesta on keskusteltu myös varhaiskasvatuksen ja toisen asteen koulutuksen näkökulmasta. Toimialojen välisiä yhteistyöohjeita ollaan parhaillaan tekemässä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen toimialalla on käytössään HYVÄ-malli, jonka avulla tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointia ja sen avulla voidaan keskustella hyvinvoinnista kokonaisvaltaisesti. Malli muistuttaa työskentelemään lapsi- ja voimavarakeskeisesti sekä huomaamaan jo varhaisessa vaiheessa mahdolliset haasteet ja tuen tarpeet lasten ja nuorten elämässä. Tavoitteena on lisätä ja helpottaa yhteistyötä perheiden, ammattilaisten ja eri palvelujen välillä.

Vanhempien ja huoltajien tietoisuutta oppivelvollisuudesta ja vanhempien vastuista erityisesti maahanmuuttajaperheissä on tarpeen lisätä. Kaupungissa on parhaillaan menossa usealla eri alueella toimialojen yhteinen työskentely Bloomberg-Harvard valmennuksen pohjalta. Monella alueella yhteiseksi tavoitteeksi on tunnistettu vanhemmuuden vahvistaminen maahanmuuttajataustaisissa perheissä.

Kotouttamisen tuki

Aloitteessa ehdotetaan vapaan sivistystyön ja soten yhteistyön vahvistamista kotoutumisen ja maahanmuuttajataustaisten perheiden tuessa. Helsingissä on tehty määrätietoisesti yhteistyötä perheiden kotoutumisen tukemiseksi. KOTIVA-ohjelma tarjoaa kotivanhemmille suomen kielen kurssuja ja yhteiskuntataidon opetusta useilla kielillä sekä perehdyttää vanhempia koulumaailmaan. KOTIVA-ohjelma on suunnattu erityisesti pienten lasten vanhemmille ja ohjelmaan on sisällytetty lastenhoito ja jatko-ohjaus työelämään.

Työväenopisto tekee tiivistä yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa ja tarjoaa maksuttomia kurssuja suomen kielessä ja digitaidoissa. Vuonna

2025 voimaan astuva kotoutumislaki vahvistaa tätä yhteistyötä entisestään. Aloitteessa ehdotettu yhteistyön tiivistäminen on jo Helsingissä hyvin käynnissä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteinen Moniääninen Helsinki -hanke toteutettiin kaupunkiudistusalueilla vuosina 2022–2023. Tavoitteena oli muun muassa perheiden osallistaminen ja tietojen lisääminen kulttuurin ja vapaa-ajan sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palveluista sekä tukea vanhemmuutta ja hyvinvointia. Toimenpiteenä oli muun muassa somalin- ja arabiankieliset vanhempainryhmien järjestäminen. Lisäksi Kulttuurin kummilapset -toiminta muotoiltiin vastaamaan paremmin muunkielisten perheiden tarpeita. Tällä hetkellä Kulttuurin kummilasten viestintää tehdään kolmella kielellä ja verkkosivuilta perustiedot toiminnasta löytyvät 16 kielellä.

Harrastamisen tuki

Helsingissä on tehty hyvää yhteistyötä kulttuuri- ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen välillä harrastustarjonnan saavutettavuuden vahvistamiseksi. Tätä työtä on jatkettava erityisesti sosioekonomisesti heikompien alueiden lasten- ja nuorten harrastamisen määrän lisäämiseksi, muun muassa panostamalla resursseja Harrastamisen Suomen malliin.

Harrastusmahdollisuuksien tulee olla kaikkien saatavilla, ja niiden saavutettavuus on varmistettava monipuolisella viestinnällä. Helsingissä on tehty hyvää yhteistyötä kulttuuri- ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen välillä harrastustarjonnan saavutettavuuden vahvistamiseksi. Harrastusmahdollisuuksista tiedottamisen tulee olla monipuolista tavoittaakseen kaikki perheet. Uusi harrastukset.hel.fi-sivusto parantaa tiedotusta nuorisopalveluiden ja järjestöjen tarjoamista harrastuksista. Nuorisopalvelut tekevät myös tiivistä yhteistyötä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan Tervetuloa perheet -kotohankkeen kanssa mm. koulujen valmistavien luokkien perheiden ja nuorten tavoittamiseksi. Liikuntakoutsit ovat vahvistaneet harrastamista ja liikkumista ja erityisesti yksinöllistä tukea toisella asteella. He ovat henkilökohtaisen vuorovaikutuksen avulla onnistuneet madaltamaan nuorten kynnystä liikunnan aloittamiseen.

Lapsivaikutusten arviointi

Investoimalla lasten ja nuorten hyvinvointiin sekä vanhemmuuden tukemiseen luodaan perusta terveelle ja hyvinvoivalle yhteiskunnalle tulevaisuudessa. Ennaltaehkäisevät toimenpiteet vähentävät pitkän aikavälin kustannuksia, jotka syntyvät laiminlyödyistä ongelmista. Tukemalla vanhemmuutta edistetään lasten myönteistä kehitystä ja turvallisia kasvuolosuhteita.

Oikea-aikainen, ennaltaehkäisevä sekä perheen ja vanhempien tarpeeseen vastaava oikeanlainen tuki, huomioiden myös perheen ja lapsen kieli- ja kulttuuritausta, vaikuttaa myönteisesti lapseen ja hänen kasvuympäristöönsä. Olennaista on huomioida, että eri perheillä on erilaisia tarpeita, joihin tulee pystyä joustavasti ja helposti vastaamaan.

Aloitteen käsittely

Asiasta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan, kasvatus- ja koulutuslautakunnan ja kulttuuri ja vapaa-aikalautakunnan lausunnot. Aloitevastaus perustuu saatuihin lausuntoihin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 29.05.2024 Pakarinen Pia ALOITE VANHEMMUUDEN TUEN MALLIN RAKENTAMISESTA

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano